

Warszawa, 12-04-2024 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Valeri Vachev

V.511.221.2024.BA

Pani

SSA Dorota Markiewicz

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie

via ePUAP

Wielce Szanowna Pani Prezes!

Na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym¹ ustawodawca uczynił Rzecznika Praw Obywatelskich jednym z organów upoważnionych do wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Wskazać w tym miejscu należy, że do chwili obecnej obywatele nadesłali do RPO ponad 16 000 wniosków o złożenie skargi nadzwyczajnej. Analiza takich wniosków nierzadko wymaga zapoznania się z aktami sądowymi. Stąd też, korzystając z przysługujących uprawnień, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich², Rzecznik zwraca się do właściwego sądu o nadesłanie akt sądowych. Oczywistym przy tym jest, wobec wspomnianej wyżej

---

¹ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1093 ze zm., dalej: uSN.

² t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1058. Stosownie do art. 13 ust. 1 pkt 3, prowadząc postępowanie, o którym mowa w art. 12 pkt 1, Rzecznik ma prawo żądać przedłożenia informacji o stanie sprawy prowadzonej przez sądy, a także prokuraturę i inne organy ścigania oraz żądać do wglądu w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich akt sądowych i prokuratorskich oraz akt innych organów ścigania po zakończeniu postępowania i zapadnięciu rozstrzygnięcia.

wielkości wpływu, iż osoba sprawująca funkcję Rzecznika Praw Obywatelskich nie czyni tego w każdej sprawie osobiście.

Godzi się w tym miejscu zauważyć nadto, że w myśl art. 20 ust. 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. W komentarzach wskazuje się jest, że „artykuł 20 ust. 1 ustawy wywiera ten skutek, że z jego mocy pracownicy Biura Rzecznika są upoważnieni do wykonywania w imieniu Rzecznika zadań i czynności przewidzianych w ustawie. Pracownicy Biura Rzecznika w określonym zakresie (wynikającym ze statutu Biura) wykonują kompetencje Rzecznika, zaś ich działania traktuje się jako działania Rzecznika”³.

Na przestrzeni ostatnich 6 lat, odkąd do polskiego systemu prawnego wprowadzono instytucję skargi nadzwyczajnej, Rzecznik zwracał się do sądów w całym kraju o nadesłanie akt do wglądu. W przeważającej większości wnioski te były realizowane bez zbędnej zwłoki.

Tymczasem, w niektórych sprawach rozpatrywanych przez sądy warszawskie, Rzecznik napotkał problemy w niezwłocznym otrzymaniu akt.

Co więcej, w jednej z ostatnich spraw, Rzecznik zwrócił się do Przewodniczącej IX Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie o nadesłanie akt postępowania o sygnaturze IX GC 2038/15. W odpowiedzi zostało przekazane przez sekretariat wydziału wezwanie do wykazania przez podpisanego pod pismem Dyrektora Zespołu w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich w terminie 7 dni „stosownego upoważnienia do występowania o wypożyczenie akt sprawy w imieniu Rzecznika Praw Obywatelskich pod rygorem odmowy wypożyczenia”. W załączeniu nadsyłam treść wskazanej wiadomości e-mail. Podkreślenia również wymaga, że wniosek o nadesłanie akt podpisany został kwalifikowanym podpisem elektronicznym oraz wysyłany za pomocą platformy ePUAP z oficjalnego adresu Rzecznika Praw Obywatelskich. Takie też zasady stosowane były i aktualnie są w większości spraw gospodarczych i cywilnych z udziałem konsumentów, w przypadku zwracania się Rzecznika do sądu o przesłanie akt do wglądu.

Nadto, w niektórych sprawach akta nie zostały nadesłane lub były przesyłane z opóźnieniem, zazwyczaj po wysłaniu drugiego pisma ponagląjącego. Opisane sytuacje miały miejsce w przykładowo wymienionych następujących sprawach:

---

³ S. Trociuk [w:] Ustawa o Rzeczniku Praw Obywatelskich. Komentarz, wyd. II, LEX/el. 2020, art. 20.

- 1) sygn. akt III C 303/17, pismo skierowane do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie III Wydział Cywilny z dnia 22.09.2023 r., ponaglenie z dnia 8.11.2023 r., wpływ akt 17.11.2023 r.;
- 2) sygn. akt I Nc 121/17, pismo skierowane do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie I Wydział Cywilny z dnia 11.01.2024 r., odpowiedź na pismo Sądu wraz z ponowną prośbą o udostępnienie akt z dnia 25.01.2024 r., ponaglenie z dnia 20.02.2024 r., wpływ akt 11.03.2024 r.;
- 3) sygn. akt III C 522/18, pismo skierowane do Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny z dnia 4.03.2022 r., ponaglenie z dnia 28.07.2022 r., wpływ akt 17.08.2022 r.;
- 4) sygn. akt II Nc 7586/98, pismo skierowane do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie VI Wydział Cywilny z dnia 12.01.2024 r., rozmowa telefoniczna – ponaglenie z dnia 1.02.2024 r., wpływ akt 7.02.2024 r.;
- 5) sygn. akt I C 367/13, pismo skierowane do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie I Wydział Cywilny z dnia 10.01.2024 r., ponaglenie z dnia 4.03.2024 r., wpływ akt 11.03.2024 r.;
- 6) sygn. akt IV C 3159/02, pismo skierowane do Sądu Okręgowego w Warszawie XXV Wydziału Cywilnego z dnia 25.09.2023 r., ponaglenie z dnia 25.03.2024 r., wpływ akt 08.04.2024 r.;
- 7) sygn. akt V Ca 3145/14, pismo skierowane do Sądu Okręgowego w Warszawie V Wydziału Cywilnego Odwoławczego z dnia 14.12.2020 r., akta nie wpłynęły;
- 8) sygn. akt XVI GNc 322/15, pismo skierowane do Sądu Okręgowego w Warszawie XVI Wydziału Gospodarczego z dnia 11.01.2024 r., akta nie wpłynęły.

W tym miejscu pragnę podkreślić, że powyższa praktyka sądów warszawskich może prowadzić do naruszenia praw obywatelskich, w tym prawa do sądu, poprzez nawet zamknięcie drogi do wzruszenia prawomocnego orzeczenia, gdy wniosek o wywiedzenie skargi nadzwyczajnej okaże się zasadny. Taka sytuacja może mieć miejsce w szczególności w sytuacji wpłynięcia wniosku do BRPO w końcowym terminie ustawowo określonym do wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Niezależnie od powyższego, opieszałość sądów warszawskich w nadsyłaniu akt sądowych do zbadania w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, ogranicza Rzecznika w wykonywaniu jego konstytucyjnych kompetencji. Wszak, w myśl art. 208 ust. 1 Konstytucji, Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych. Zakres i sposób działania Rzecznika Praw Obywatelskich określa ustawa (art. 208 ust. 2 Konstytucji).

W świetle powyższego, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami, działań zmierzających do ujednoczenia, w ramach podlegających Pani Prezes sądów apelacji warszawskiej, procedowania w przedmiocie udostępniania Rzecznikowi Praw Obywatelskich – możliwie bez zbędnego opóźnienia – wnioskowanych akt sądowych, w celu zapewnienia obywatelom skutecznej ochrony wolności i praw człowieka i obywatela.

Z wyrazami szacunku

Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Pani SSA Joanna Przanowska-Tomaszek

Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie

via ePUAP

2. Pani SSO Agnieszka Wojciechowska-Langda

Prezes Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

via ePUAP

Załącznik: - treść wiadomości e-mail IX Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie